

پایان فجر ۴۳ با غافلگیری، اعتراض و دلخوری!

نکاتی درباره برندگان چهل‌وسومین جشنواره فجر و حواشی پرسروصدای اختتامیه این دوره از رقابت

مانده کاشیان
info@khorasannews.com

یک شنبه ۲۱ بهمن ماه، نامزدهای چهل‌وسومین دوره جشنواره فجر اعلام شد و جنجال‌هایی را برانگیخت؛ بنابراین پیش‌بینی می‌شد که حواشی در اختتامیه این دوره نیز ادامه خواهد یافت. بی‌توجهی داوران به دو فیلم موفق «خدای جنگ» و «ناتوردشت»، بسیار سوال‌برانگیز بود و انتقادهایی را به همراه داشت. سازندگان این آثار با غیبت در مراسم اختتامیه و انتشار متن‌هایی، اعتراض خود را به انتخاب‌های داوران نشان دادند. موفقیت فیلم «بچه مردم» و «موسی کلیم...» قابل پیش‌بینی بود، اما جوایز بخش بازیگری واکنش‌های منفی را برانگیخت. در ادامه مطلب، نکاتی را درباره متن و حواشی پرسروصدای اختتامیه جشنواره فجر در چهل‌وسومین دوره می‌خوانید.

«موسی کلیم...»؛ پرافتخارترین فیلم
ساخته‌تاریخی – مذهبی ابراهیم حاتمی کیا «موسی کلیم...» به وقت طلوع»، با کسب پنج جایزه پرافتخارترین اثر این دوره بود. به این ترتیب ابراهیم حاتمی کیا پس از چهار دوره غیبت در جشنواره فجر، بازگشت موفقی به این رقابت داشت. در بخش‌های فنی چهار سیمرغ جلوه‌های ویژه بصری (بهترین دستانور دنی)، به پروژه «موسی کلیم...» اهدا شد. فرهاد آئیش نیز که دو نقش متفاوت را در این فیلم ایفا کرده است، سیمرغ بهترین بازیگر نقش مکمل مرد را از آن خود کرد.

موفقیت «بچه مردم» و «شمال از جنوب غربی»

پس از «موسی کلیم...»؛ به وقت طلوع»، دو فیلم «بچه مردم» ساخته محمود کریمی و «شمال از جنوب غربی» به کارگردانی حمید زرگر نژاد بیشترین جوایز را به دست آوردند. دو سیمرغ بهترین فیلم‌نامه و بهترین کارگردان اول به محمود کریمی برای «بچه مردم» تعلق گرفت. سیمرغ بهترین تدوین نیز به این فیلم اهدا و دیپلم افتخار بهترین فیلم‌برداری نیز نصیب این فیلم شد. حمید زرگر نژاد و مصطفی زمانی به ترتیب جایزه بهترین کارگردانی و بهترین بازیگر نقش اول مرد را برای فیلم «شمال از جنوب غربی» کسب کردند. سیمرغ بهترین فیلم‌برداری نیز به این فیلم اهدا شد تا در مجموع عدد جوایز ساخته زرگر نژاد به سه سیمرغ برسد.

جوایز غافلگیرکننده در رشته بازیگری
از میان بازیگرانی که جایزه سیمرغ را به دست آوردند، فریبا نادری و فرهاد آئیش پیش از این سابقه نامزد شدن برای کسب سیمرغ نداشته‌اند و امسال به عنوان اولین تجربه نامزدی در این بخش، جایزه‌ای به دست آوردند. نادری جایزه بهترین بازیگر نقش اصلی زن را

سیمرغ‌داران فجر ۴۲، ناکامان فجر ۴۳
از میان شش بازیگر مرد و زن که سال گذشته صاحب سیمرغ یا دیپلم افتخار شدند، چهار چهره امسال نیز در جشنواره چهل‌وسوم حضور پیدا کردند، اما هیچ کدام از آن‌ها موفق نشدند به جمع نامزدهای بهترین بازیگری راه پیدا کنند. ارسطو خوش‌رزم که سال گذشته برنده سیمرغ بهترین بازیگر نقش اول مرد شده بود، امسال با فیلم «بازی خونی» دیده شد. مارال بنی‌آدم برنده سیمرغ بهترین بازیگر نقش اول زن در جشنواره ۴۲، امسال با نقش کوتاهش در فیلم «صیاد» به جشنواره آمد. شبنم قربانی سال گذشته برای بازی در «مجنون» سیمرغ بهترین بازیگر نقش مکمل زن را کسب کرد و امسال با «ناتور دشت» در نقش مکمل مرد را برای «موسی کلیم...» به وقت طلوع» دریافت کرد. با حضور رقابایی مانند رویا افشار و میرلا زارعی در جمع نامزدهای بهترین بازیگر نقش اصلی زن، اهدای جایزه به فریبا نادری همه را غافلگیر کرد. بازی رویا افشار در «اشک هور» و عملکرد میرلا زارعی در «موسی کلیم...» از سوی اهالی رسانه تحسین شده بود. لیندا کیانی که پیش از این تنها سال ۱۴۰۰ برای بازی در «صد» نامزد بهترین بازیگر نقش مکمل زن شده بود، امسال توانست این جایزه را برای حضور کوتاهش در فیلم «۱۹۶۸» ساخته امیرمهدی پوروزیری کسب کند. در میان صاحبان سیمرغ تنها مصطفی زمانی بیشترین سابقه رهایی به جمع نامزدهای بهترین بازیگری را داشته است. او که امسال سیمرغ بهترین بازیگر نقش اول مرد را برای فیلم «شمال از جنوب غربی» از آن خود کرد، سال ۹۰ در سی‌امین دوره جشنواره فجر، برای فیلم «یک عاشقانه ساده» نامزد سیمرغ بهترین بازیگر نقش اصلی مرد و سال ۱۴۰۱ نیز برای فیلم «عطرآلود» نامزد دریافت این جایزه شده بود.

۲ برنده جوان و پیش‌کسوت دیپلم افتخار
در بخش بهترین بازیگری، دو دیپلم افتخار نیز به نوید پورفرج و عنایت بخشی بازیگر پیش‌کسوت اهدا شد. نوید پورفرج بعد از دو نامزدی بهترین بازیگر نقش مکمل مرد در دوره‌های ۳۶ و ۳۸ جشنواره فجر و یک نامزدی بهترین بازیگر نقش اصلی مرد در دوره سی‌ونهم این رقابت، امسال دیپلم افتخار بهترین بازیگر نقش اصلی مرد را برای فیلم «گوزن‌های اتوبان» اثر ابوالفضل صفاری دریافت کرد. عنایت بخشی نیز برای اولین بار دیپلم افتخار بهترین بازیگر نقش مکمل مرد را برای فیلم «شاه‌نقش» ساخته شاهد احمدلو کسب کرد.

موقعیت «اسفند» و «اشک هور»
امسال دو فیلم دفاع مقدسی «اسفند» ساخته دانش اقباشاوی و «اشک هور» اثر مهدی جعفری، با محوریت شهید علی هاشمی در جشنواره فجر رونمایی شدند. هیچ کدام از این دو فیلم در سه رشته اصلی بهترین فیلم، فیلم‌نامه و کارگردانی به جمع نامزدها راه پیدا نکردند. ساخته اقباشاوی در دیگر رشته‌ها مانند بهترین جلوه‌های ویژه میدانی، موسیقی متن، فیلم‌برداری و بهترین بازیگر نقش اصلی مرد نامزد دریافت سیمرغ شد. «اشک هور» تنها در رشته بازیگری، به جمع نامزدهای بهترین

بازیگر نقش اصلی زن و نقش مکمل مرد راه پیدا کرد. در نهایت یک جایزه بهترین موسیقی متن نصیب «اسفند» شد.

بی‌توجهی به «خدای جنگ» و «ناتور دشت»

یکی از اتفاقات سوال‌برانگیز و عجیب

حاشیه ها

اعتراض سازندگان «خدای جنگ» و «ناتور دشت»

بی‌توجهی داوران به فیلم «خدای جنگ» و «ناتور دشت» باعث شد سازندگان این آثار با انتشار متن‌هایی به تصمیم داوران واکنش نشان بدهند. بنابر خبری که روابط عمومی پروژه منتشر کرده است، از سوی جشنواره فیلم فجر با عوامل فیلم «خدای جنگ» تماس گرفته شده تا برای دریافت سیمرغ ویژه در اختتامیه حاضر شوند، اما سازندگان این فیلم با انتشار متنی جایزه را انپذیرفتند. در بخشی از این متن آمده است: «به نظر می‌رسد دبیر و هیئت داوران در پی آن بودند که در تاریخچه ادوار جشنواره، نامی از «خدای جنگ» حتی در میان نامزدها نیانید. این تلاش با استقبال مخاطبان سینما ناکام ماند و خواهد ماند.» در پایان این متن نیز آمده است: «با احترام به تصمیم هیئت داوران و دبیر، فیلمی که در هیچ رشته‌ای جز جلوه‌های بصری نامزد نشده، طبعاً نمی‌تواند بهترین فیلم دبیر، یا بهترین فیلم از نگاه ملی یا عناوین دیگر باشد. این سیمرغ را هم ذیل همان تقسیم‌بندی که در جریان نامزدی آثار اتفاق افتاد، تقسیم کنید.» حمدرضا خردمندان کارگردان «ناتور دشت» نیز یادداشتی را خطاب به تماشاگران و مردم منتشر کرد. این کارگردان ضمن اشاره به واکنش‌های مثبت مخاطبان در بخشی از این نامه نوشت: «چقدر در این چندروز سرشار شدم از مهر و حمایت بی‌نظیرتان از «ناتور دشت» در برابر بی‌مهری مطلق هیئت داوران؛ و همین بود سیمرغ من و همکاران عزیزتر از جانم.» سرانجام در اختتامیه جشنواره فجر، جایزه ویژه بهترین فیلم از نگاه ملی (جایزه ویژه شهید سردار سلیمانی) به این دو فیلم اهدا شد، اما سازندگان این فیلم‌ها برای دریافت جایزه در سالن حضور نداشتند.

یادداشت انتقادی شهاب حسینی

شهاب حسینی نیز پس از اختتامیه جشنواره فجر یادداشتی منتشر کرد. او ضمن اشاره به روایت مشکلات اقتصادی و معیشتی مردم در فیلم «رها» که به واسطه آن امسال در جشنواره فجر حاضر بود،

جشنواره فجر را «میلی» دانست و در ابتدای این یادداشت نوشت: «خدای دهنده عزت و گیرنده آن را بر گفته خود گواهی گیرم «رها» برای بنده کوچک و گروه سازنده آن انگیزه‌ای بزرگ‌تر، فراتر و عمیق‌تر از حضور در جشنواره و کسب عنوان داشت که مدت‌هاست میلی بودن آن به یقین همگان رسیده است.»

یادی از توقیفی‌ها

از میان صاحبان سیمرغ که پس از کسب جایزه خود پشت‌تربون قرار گرفتند، صحبت‌های سعید خانی تهیه‌کننده فیلم «رها» و برنده بهترین فیلم اول، همچنین مصطفی زمانی برنده سیمرغ بهترین بازیگر نقش اصلی مرد، مورد توجه و استقبال قرار گرفت. خانی خطاب به وزیر ارشاد درخواست کرد که فیلم توقیفی «قاتل و وحشی» به نمایش دربیاد. او در بخشی از صحبت‌های خود گفت: «چرا این قدر نگران هستید؟ هیچ فیلمی در هیچ مملکتی انقلاب نکرده، فیلم‌ساز باید حرفش را بزند. اگر من با پولی که این فیلم (رها) را ساختم دلار خریده بودم، الان این پول دوبرابر شده بود، ولی ما عاشق سینما هستیم. آقای وزیر از میزی که دارید ننتر سیدو فیلم «قاتل و وحشی» را اکران کنید.» مصطفی زمانی نیز پس از دریافت جایزه خود از بازی حسن پورشیرازی در فیلم «پیرپسر» که در سانس ویژه و خارج از مسابقه اکران شد، یاد کرد و گفت: «اگر حسن پورشیرازی در این رقابت بود، این سیمرغ به هیچ کدام از ما نمی‌رسید.»

استعفای نرگس آبیار از شورای پروانه نمایش

حواشی اکران نشدن این فیلم محدود به جشنواره نشد و نرگس آبیار نیز با توجه به عدم اکران «قاتل و وحشی» در جشنواره فیلم فجر، با انتشار نامه‌ای سرگشاده به رئیس سازمان سینمایی از شورای پروانه نمایش استعفا کرد. آبیار در بخشی از این نامه آورده است: «پس از دوره‌ای کوتاه فعالیت، به این نتیجه رسیدم که موانع موجود بر سر راه نمایش و تولید آثار سینمایی همچنان پابرجاست و راه‌آده‌ای جدی برای تغییر و حمایت از سینماگران مستقل و خلاق دیده نمی‌شود. افزون بر این، به دلیل مشغله‌های کاری فراوان و حرفه‌ای، دیگر فرصتی برای پیگیری مستمر بی‌حاصل مسائل سینمایی ندارم و انگیزه‌ای برای چالش و مبارزه جهت اکران فیلم‌ها در این چارچوب محدودکننده باقی‌نمانده است. با توجه به این که فرهنگ و هنر همچنان گرفتار سیاست‌گذاری‌های محدودکننده است و امکان تأثیرگذاری واقعی در این چارچوب برای این جانب فراهم نیست، بدین وسیله استعفای خود را از عضویت در شورای پروانه نمایش اعلام می‌دارم.»

پخش نشدن اجرای علی زندوکیلی

یکی دیگر از حواشی اختتامیه جشنواره فجر که مربوط به پخش زنده این مراسم از شبکه نمایش است، قطع پخش زنده هنگام اجرای علی زندوکیلی است. در فاصله‌ای که این خواننده و گروهش بودند تا صحنه برای اجرای آن‌ها آماده شود، پخش زنده مراسم متوقف شد. پس از پایان اجرای این خواننده، پخش زنده اختتامیه از سر گرفته شد!

